

Minden egyes témára ki vannak jelölve azok az intézetek, amelyek a módszertani irányítást végzik és meg vannak határozva a módszertani értekezletek időpontjai is.

A kérdések közül néhányat a szocialista országok egymás között koordinálni fognak.

Az értekező az első speciális erdészeti közgazdasági értekező volt az országban, az első nagy lépés a szovjet közgazdasági szakemberek erőfeszítéseinek egyesítésére, az erdőgazdálkodás azon problémáinak megoldására, amelyeket az élet vetett fel. Első lépést jelent ez olyan vonatkozásban is, hogy ezen először találkoztak szervezeten számos szocialista országból az erdészeti gazdaságtan tudományának képviselői és kicserélvén tapasztalataikat lerakták az alapját a tudományos kapcsolatok rendszeres kibővítésének és megszilárdításának az őket érdeklő tudomány területén.

A magyar erdőgazdaság néhány közgazdasági problémája*

MADAS ANDRÁS

Engedjék meg, hogy mindenekelőtt megköszönjem a Szovjetunió Tudományos Akadémiája Erdészeti Intézetének kezdeményezését és meghívását, amely lehetővé tette, hogy megvizsgáljuk a Szovjetunió, valamint a népi demokráciák erdészeti gazdaságtani problémáit és általánosítsuk az ezen a területen elért eredményeket. Nem kétséges, hogy a konferencia nagymértékben elő fogja segíteni ezen tudományág fejlődését országainkban, amelynek pozitív hatását az egész erdőgazdálkodás gyorsütemű előrehaladására nem kell külön kihangsúlyozni.

Hazánk erdőgazdasága a szocializmus építésének 10 éve alatt nagy fejlődésen ment keresztül. Különösen jelentős eredményeket értünk el az erdőtelepítés és fásítás területén, mert az elmúlt évtized alatt összesen 170 000 ha erdőt, fasort telepítettünk és ezzel az erdőszültséget 12%-ról 13,6%-ra emeltük. Figyelemreméltók az eredmények a fakitermelésben is, mert az iparifa százalékos arányát a felszabadulás előtti 20%-ról 52%-ra emeltük és ezzel jelenetesen megjavítottuk az iparifa ellátást hazai forrásból. Az eddig végzett munka megvetette az alapját annak, hogy a felszabadulás előtti kapitalista rablógazdálkodás súlyos következményeit felszámoljuk és a továbbiakban egyre fokozódó mértékben elégítsük ki szükségleteinket a hazai erdőkből. Állami erdeinkben az erdőrendezési munkákat csaknem teljes mértékben elvégeztük és a munka a jóváhagyott üzemtervek alapján folyik. Ennek következtében erdeinkben túlhasználat nincs, sőt az évi növedék kismértékben meghaladja az évi kitermelést. Ezek az eredmények részben annak is köszönhetőek, hogy nálunk az erdőgazdálkodás és fakitermelés egységes irányítás alatt áll. Szeretném a figyelmet arra is felhívni, hogy nálunk az előhasználatok részaránya ebben az évben túlhaladta az összes kitermelés 40%-át, ami elősegítette a véghasználat arányának csökkentését erdeinkben. Az elmondottak jelentőségét aláhúzza az a tény, hogy Magyarország Európa fában egyik legszegényebb országa és összes szükségletünknek kereken 50%-át importálnunk kell. A fa az összes importunknak kereken 10%-át teszi ki és annak egyik legsúlyosabb tétele.

Nem mondhatjuk azonban el, hogy a fentemlítettékhez hasonló eredményeket értünk el az erdészeti gazdaságtani problémák megoldása területén. Ez azzal a következménnyel járt, hogy nem tudtuk teljes mértékben kihasználni azokat a lehetőségeket, amelyek hazai erdeinkben rejlenek és ezzel — ha kismértékben is — fékezniük népgazdaságunk általános fejlődését. Ez a tény a legutóbbi években egyre inkább ráterelte a figyelmet a közgazdasági problémákra és a kezdeti figyelemreméltó eredm-

* A szocialista erdőgazdálkodás közgazdasági kérdéseivel foglalkozó konferencián, Moszkvában tartott előadás.

nyek azt mutatják, hogy e tudományág fejlesztése nem kevésbé fontos, mint a többi erdészeti tudományoké.

Rövid beszámolómban a bennünket elsősorban érdeklő közgazdasági problémák közül három kérdéssel kívánok foglalkozni. Ezek: az árkérdés, a tervezési rendszer fejlődése és végül az élőfakészlet értékének számítása.

1. Magyarországi jelentős mennyiségű fát importál, ezért igen komoly érdekünk, hogy a rendelkezésre álló faanyagokat a legkisebb veszteséggel dolgozzuk fel. Mégis azt tapasztaltuk, hogy az anyagtakarékosságot szolgáló technológiák alkalmazása számos esetben a vállalatok pénzügyi eredményomlásához vezetett. Hasonló jelenségeket figyelhetünk meg a fahelyettesítő anyagok alkalmazásának kiszélesítésével kapcsolatosan. A gyakorlatban ezek az anyagok nem terjedtek el, mert például a vasbeton vezetékoszlop, vágányalj drágább volt, mint a fa vezetékoszlop vagy talpfa és alkalmazásuk rontotta a felhasználó vállalat pénzügyi eredményét.

E jelenségek láttán behatóan kezdtük tanulmányozni a faár-rendszerünket és megállapítottuk, hogy az a népgazdaság érdekeivel ellentétes irányban ösztönzi a vállalatokat. Többek között megvizsgáltuk az árképző tényezők között szereplő anyag- és bérköltségek arányát, mert ez alapvetően befolyásolja az alkalmazott technológia anyagtakarékos vagy anyagpazarló jellegét. Ha az anyag- és bérköltség aránya alacsony, akkor a jobb anyagkihasználás és minőségi termelés gazdaságtalanná válik, mert a szükséges berráfordítást nem fedezi az elérhető anyagmegtakarítás, illetve minőségjavulás értéke. Ez azzal a körülménnyel is jár, hogy beralap-takarékosság mellett jelentékeny anyagpazarlás válik lehetővé anélkül, hogy az a vállalat önköltségében kifejezésre jutna. Az árak tehát bizonyos mértékig eleve meghatároznak az alkalmazható technológiákat adott bérszínvonal esetén. Ez a kérdés különös fontosságú hazánkban, amely a Szovjetunióhoz és a többi népi demokráciákhoz viszonyítva fában szegény, viszont megfelelő munkaerővel rendelkezik. A vizsgálat eredménye azt mutatta, hogy nálunk az anyag- és bérköltség aránya a régi árrendszerben alacsony volt, ami részben annak volt a következménye, hogy az anyagérték képzésénél a lábón álló fa értéke nem volt reális. Ennek egy másik következménye az volt, hogy a termelési érték nem ott és nem olyan mértékben jelentkezett, ahol és amilyen mértékben azt a termelői munka létrehozta. Az említett alapvető szempontok csak kis részét jelentik a kérdés-komplexum egészének, amelynek egyes részletkérdéseivel az alábbiakban még foglalkozni kívánok.

A régi faárrendszer főbb hibái az alábbiak voltak:

a) A faárak túlságosan alacsonyak voltak, nem a tényleges önköltségre épültek. A fa megtermelési költségei — tehát az újraerdősítési, ápolási költségek — az árban nem érvényesültek, azokat helytelenül, beruházásból finanszíroztuk.

b) A faanyagok termelői árai alacsonyabbak voltak mint a fát helyettesítő anyagok árai és ez a tény nagymértékben gátolta a helyettesítő anyagok széleskörű elterjedését. Pl. 1 km hosszúságú távvezetékhez szükséges 6 m magas oszlopsor ára, szállítási és szerelési költségekkel együtt, fából 3800 Ft, míg vasbeton oszlopból 6900 Ft volt.

c) Helytelen arány alakult ki az iparifa és a tűzifa között, az iparifán belül pedig csak lényegtelen árkülönbségek voltak az értékes és kevésbé értékes választékok között. Mivel az értékesebb választékok (pl. furnérrönk) kitermelése, közelítése és szállítása nagyobb energia- és bérköltséggel jár, mint pl. a tűzifáé, világos, hogy az alacsony és nem kellően differenciált árak következtében az értékesebb választékok termelése a vállalat pénzügyi eredményének romlásához vezetett. Pl. a III. o. bükk fűrészrönk nettó termelői ára 140 Ft, a tűzifáé pedig 144 Ft volt a régi árrendszerben.

Ez is egyik oka volt annak, hogy az iparifa kihozatalt adminisztratív intézkedések ellenére sem sikerült megfelelően fokozni.

d) A termelési és feldolgozási apadék csökkentését szolgáló technológiákat nem lehetett megfelelően alkalmazni, mert a takarékosabb kitermeléshez és feldolgozáshoz szükséges többletbérköltségeket nem fedezte a megtakarított faanyag minősége és mennyisége az alacsony árak miatt.

Ugyanakkor a nyugat-európai faárakat vizsgálva arra a megállapításra jutottunk, hogy az elmúlt években a faárak kétszer olyan mértékben emelkedtek, mint a fát helyettesítő anyagok árai. Például, ha a cement- és fűrészszerű árarányát 1948-ban 100 : 100-nak vesszük, akkor az arány 1954-ben 100 : 197 volt Ausztriában.

Az előzőekben említett okok miatt 1956-ban új faárrendszert léptettünk életbe. Ennek főbb alapelvei a következők:

a) A fogyasztói árak változatlanok maradtak, de a termelői árakat jelentősen fel-emeltük, úgy hogy az új árak fedezik a fatermelés teljes önköltségét, beleértve az

újraerdősítés és ápolás költségeit jelentő tőárat is, továbbá 4% nyereséget, ami nagymértékben differenciáltan jelentkezik.

b) Az új árak megfelelő arányt biztosítanak egyrészt az iparifa és a tűzifa között, másrészt az iparifán belül az egyes választékok között olyan mértékben, hogy az iparifa fokozottabb termelésére és azon belül az értékesebb választékok előállítására ösztönözzenek.

c) Az új árrendszer nagymértékben érdekeltté teszi a termelőket és felhasználókat egyaránt a fával való szigorú takarékoságban.

d) Az új faárak általában magasabbak, mint a helyettesítő anyagok árai és ezzel utat nyitottak a helyettesítő anyagok felhasználásának széleskörű elterjesztésére.

Az iparifa és a tűzifa egymás közötti arányait a régi és az új árrendszerben az alábbi táblázat tünteti fel:

	Régi	Új	Index
	Bruttó egységár Ft		
Iparifa.....	226	601	265,9
Tűzifa.....	200	263	131,5

A régi árrendszerben az iparifán belül az egyes minőségi osztályok között 10—20 Ft-os különbségek voltak, az új árrendszerben a különbségek 100—200 Ft-ot jelentenek, ami nagymértékben ösztönöz a termelési és feldolgozási apadék csökkentésére és az értékesebb választékok termelésére.

Ugyancsak megfelelő arányokat hoztunk létre az egyes fafajok között. Ezek az arányok részben a világpiaci árarányokhoz alkalmazkodnak, részben pedig tükrözik a magyar erdők sajátos viszonyait.

Az új termelői árrendszer úgy van felépítve, hogy az önköltségen felül átlagosan 4% nyereséget biztosít. Ez a nyereség az egyes választékoknál azonban nagymértékben differenciált és egyes választékokban magas nyereséget, más választékokban jelentős veszteséget von maga után.

Mint már említettük, az egyes termékek árai nemcsak a fakitermelés önköltségét, hanem az újraerdősítés költségeit magában foglaló tőárat is tartalmazzák. Ezt a tőárat az erdőgazdaságok minden m³ kitermelt fa után egységesen fizetik be egy közös erdőfelújítási alapba, ahonnan a szükséges erdőültetési és ápolási költségeket finanszírozzuk.

Ez a rendszer a drágább iparifa választékoknál többletnyereséget biztosít, viszont a tűzifát erősen veszteségesé teszi. A két főválasztéknál az árképzés tényezőit a túloldali diagram mutatja.

Az újonnan kialakított árak országosan egységesek, körzeti árak nincsenek.

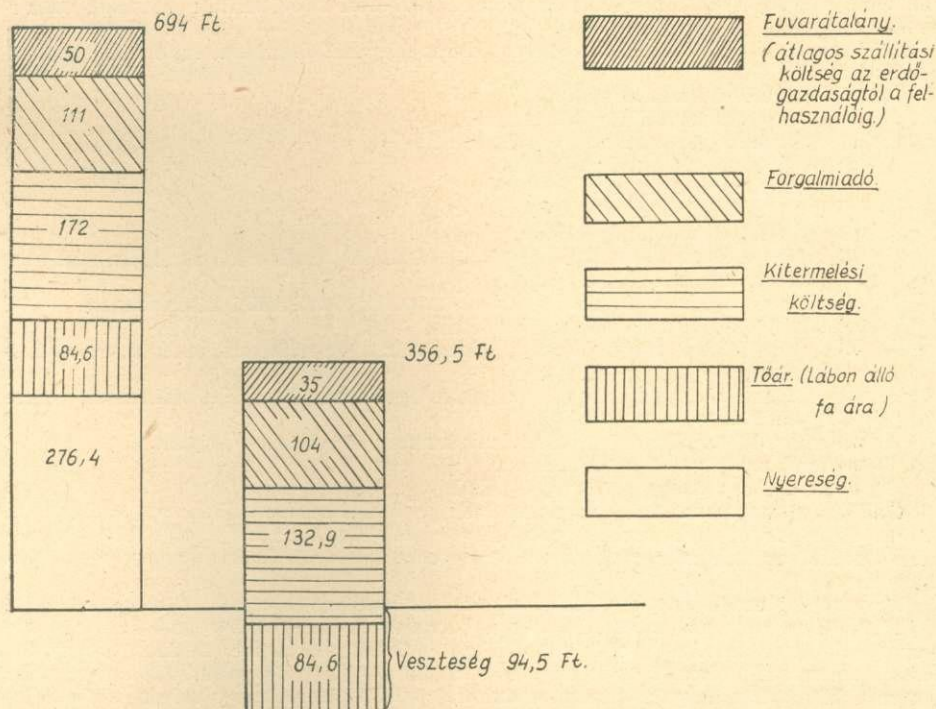
Valószínűleg érdekelni fogja Önöket, milyen eredményekkel járt az új árrendszer bevezetése az elmúlt két évben az erdőgazdaságoknál?

Az új árrendszer bevezetése előtt az erdőgazdaságok veszteségesek voltak és az előirányzott pénzügyi terveiket általában nem teljesítették. Az árrendszer bevezetése után a pénzügyi tervek és azok teljesítése a következő képet mutatja:

1 000 000 Ft.		
Év	Terv	Teljesítés
1956	+7	+60

Ehhez meg kell jegyezni, hogy 1956-ban az ellenforradalom miatt jelentős termelési kiesés következett be, enélkül az eredmény sokkal nagyobb lett volna. 1957-ben a kormány jelentősen felemelte a munkabéreket, a természetbeni juttatásokat. Lényegében egy év alatt az egyre javuló munka eredményeképpen a többletnyereség kiegyenlítette a munkabéremelkedés folytán előállt költségtöbbletet és a gazdaságok idén ismét meg fogják közelíteni a felemelt bérek alapján is a 60 millió nyereséget.

Végül meg kell jegyezni, hogy az általános bérrendezésen túlmenően az erdő-

gazdasági dolgozók jövedelme az erdőgazdaságok pénzügyi helyzetének jelentős javulása folytán még tovább emelkedett, mert megnövekedett a kifizetett prémiumok és nyereségrészesedés összege. Így tehát jól járt a népgazdaság, az erdőgazdaság és a dolgozók is egy megfelelően végrehajtott közzgazdasági jellegű intézkedés következtében.

2. Tervezési rendszerünk tárgyalása előtt meg kell említenünk, hogy az állami erdőgazdaságok gazdálkodása rendkívül sokrétű. E sokrétű tevékenység lényegében kettős irányú: a vágásra érett faanyag kitermelése és ennek újratermelése. Az újratermelési folyamathoz soroljuk a magtermelést, csemetetermelést, vágásfelújítást, az erdőtelepítést és erdőnkívüli fásítást. Az erdőgazdaságok halmozott termelési értékének 47,9%-át a fakitermelés, 33,1%-át az újratermelési ágazatok, 19%-át pedig e kettőt kiszolgáló üzemágak termelési értéke adja.

E sokrétű termelési tevékenység átfogó tervezése Magyarországon gyakorlatilag 1950—51-ben indult meg. Tervezési rendszerünk fejlődésének gyakorlatilag két jellegzetes fázisát lehet megkülönböztetni. 1950-ben történtek az első próbálkozások a kitermelendő faanyag előzetes számbavételére és ennek elosztására, valamint a termelési költségek és eredmények megtervezésére vonatkozólag. 1951-től 1955-ig tervezési rendszerünk jellemzője és alapvető célja a gazdálkodásnak legapróbb részletekig kötelező tervszámok alapján történő irányítása volt. Ez a rendszer a termelési értéket cikk-elem, a költségeket jóformán műveleti munkanormák mélységéig igyekezett megtervezettni.

Hasonlóképpen szigorú és káros megkötöttség érvényesült a bérezési rendszerben is. Az országosan előírt normáktól csak minimális mértékben lehetett eltérni. Arra például nem volt mód, hogy az irányított döntés széleskörű megvalósítása érdekében magasabb bért fizethessenek, annak ellenére, hogy a többletköltség a törönkfelrepedés elmaradása következtében többszörösen megtérült a nagyobb hámozási rönk és értékesebb iparifa választékok nagyobb értékében.

Az új faár-rendszer kidolgozása során felszínre kerültek tervezési rendszerünknek e hibái. A feltárt hibák kiküszöbölése és az előrehaladás biztosítása érdekében

mindenekelőtt megszüntettük a tervezési rendszer abszolút merev megkötöttségeit. A gazdálkodást a sokezres kötelező tervmutató helyett csupán a legfontosabb feladatok számszerű rögzítése és legfőképpen a dolgozók anyagi érdekeltiségének felkeltése segítségével irányítjuk. Ez a változás jelenti tervezési rendszerünk második szakaszának kezdetét.

1957 óta az erdőgazdaságok részére csak az alábbi feladatokat írjuk elő kötelező erővel:

- a) összes nettó fakitermelés,
- b) összes véghasználati fakitermelés,
- c) gyérfítendő terület hektárban,
- d) tisztítandó terület hektárban,
- e) természetes úton felújuló terület,
- f) mesterséges vágásfelújítás első kivitele,
- g) erdőtelepítések első kivitele,
- h) az év folyamán eredményesen befejezendő vágásfelújítások és erdőtelepítések területe hektárban,
- i) az erdőfelújítási és erdőtelepítési munkák beruházási hitelfedezete,
- j) közigazgatási fásítások első kivitele,
- k) a nem állami erdőkből felvásárlandó faanyag mennyisége 4 cikkre vonatkozóan,
- l) népgazdaságilag fontos faanyagok és egyéb termékek értékesítése 32 cikkre vonatkozóan,
- m) műszaki és adminisztratív alkalmazottak évi átlagos létszáma,
- n) felhasználható összes beralap,
- o) üzemi eredmény, vállalati eredmény.

Önköltségi vonatkozásban az előző évek tervezési rendszerében megkötött ágazati eredmények és ágazatonként, sőt műveletcsoportonként megkötött beralap felhasználás helyett ma már csak a vállalati eredmény és az összes beralap betartása kötelező.

A tervezési rendszer megkötöttségeinek felszámolásával egyidejűleg enyhítettük, majd 1957-ben teljesen megszüntettük a bérrendszer megkötöttségeit is. Az erdőgazdaságok igazgatóinak teljesen szabadkezett adtunk a részére jóváhagyott összes beralap felhasználásához, csupán az éves munkás átlagért kötöttük meg meg s egyben arra köteleztük, hogy a béreket maximális vállalati eredmény elérése érdekében használja fel.

Az új tervezési rendszer számos irányban rendkívül előnyösen hatott. A fakitermelési előírások merev megkötésének felszámolása következtében jelentősen növekedett az erdőgazdaságok által kitermelt összes vastagfaanyag, iparifa és az értékes választékok hányada.

**Az állami erdőgazdaságok fakitermelésének összetétele
az összes vastagfa %-ában**

Megnevezés	1952.	1953.	1954.	1955.	1956.	1957.
Rönk	21,4	22,2	21,4	21,6	23,0	25,3
Iparifa összesen	42,8	42,8	41,8	42,4	46,5	51,5

Az iparifahányad növekedésének értékét különösen kiemeli, hogy ugyanezen időszak alatt az iparifát elsősorban adó véghasználati termelések aránya az 1952. évi 64%-ról, illetve 1953—54. évi 69%-ról 1957-ben 57,6%-ra csökkent.

Az új árrendszer kísérleti bevezetésével egyidejűleg 1955/56. gazdasági évben bevezettük a nyereségrészesedési prémiumot, s ezzel a gazdálkodás fő ösztönzőjévé a tervezett nyereség fokozását, ill. a megtervezett eredmény javítását tettük. Hogy ezen a téren az új árrendszer várható hatását mennyire alábecsültük, másrészt, hogy milyen hatalmas eredménnyel járt az új ösztönzési rendszer, azt az alábbi számok szemléltetik.

Az 1955—56. évi terv szerint az 1 m³-re eső, a régi áron tervezett 4 forintos veszteség új árakra átszámítva 9 forint nyereségre javult; tényszámok szerint pedig 46,6 forintra növekedett.

1957-ben újonnan szabályoztuk a nyereségrészesedés rendszerét. Továbbra is érvényben maradt az az előírás, hogy a tervhez viszonyított eredményjavulás 30%-át a dolgozók között nyereségrészesedés címén feloszthatják. Ezzel egyidejűleg azonban az előző évi tapasztalatok alapján új problémákat is meg kellett oldani. Meg kellett akadályozni, hogy az anyagi érdekeltiség a népgazdaság távlati érdekeinek sérelmé-

és pl. megengedhetőnél több véghasználati állomány kitermelését, a vágásfelújítások elmulasztását, csupán a jóminőségű állományok kitermelésének szorgalmazását eredményezze. Ezt a követelményt is az anyagi ösztönzők rendszerén keresztül érvényesítettük.

A nyereségrészesedés kifizetési feltételeinek megállapításakor közöltük az erdőgazdaságokkal, melyek azok a tényezők, amelyek eredményjavító hatását a felosztható nyereségrészesedés kiszámításakor negatív korrekcióként vesszük figyelembe. Ilyen tényezők:

- a) a terven felüli kitermelésből származó eredménytöbblet,
- b) a használati módok tervezett mértékétől való eltérésből származó eredmény,
- c) a véghasználati tervszámok engedély nélküli túllépése esetén a túllépés minden m³-e után 100 forint eredményrontó helyesbítés,
- d) a tervhez viszonyított lemaradás után az erdőfelújításnál hektáronként 3000 Ft, a tisztításnál hektáronként 3000 Ft, a gyéritésnél hektáronként 2000 Ft eredményrontó helyesbítés,
- e) a magas- és mélyépitmények karbantartásához a tervezettnél kevesebb összeg felhasználásából származó eredményjavulás.

A tapasztalat szerint tervezési rendszerünk fejlesztése az anyagi ösztönzők helyes alkalmazásával együtt előnyösen és a népgazdaság összérdekeinek megfelelő irányban befolyásolta erdőgazdálkodásunkat. Eredményei az iparifa kihozatal jelentős növekedésében, egyes cikkek jelentős mennyiségű importjának megszűnésében, végül a gazdálkodás eredményének nagyarányú növekedésében máris észrevehetők.

3. Végül még egy kérdést kell megemlítenem, amellyel tulajdonképpen csak most kezdünk foglalkozni. Magyarországon a lábon álló fakészlet állóeszköznek nyilvánul és ezért megfelelő értékkel nyilván kellene tartani az állóeszközök között. Ennek eddig több akadálya volt. A legfontosabb nehézség abból származott, hogy nem rendelkezünk az összes állami erdeinkre vonatkozó üzemtervekkel. Ma már elmondhatjuk, hogy állami erdeinkre vonatkozóan megbízható üzemterveink vannak, amelyekből az élőfakészlet fafajok és korosztályok szerint megbízhatóan megállapítható.

A következő probléma az, hogy nincsenek kidolgozva azok a módszerek, amelyekkel az élőfakészlet értéke megbízhatóan megállapítható lenne, pedig ennek fontossága nyilvánvaló. A távlati fejlesztési terveink előírják, hogy erdeink hozamát mennyiségben és minőségben állandóan fokoznunk kell. Az előírások megvalósulását azonban ellenőrizni is kell és ezért a fatömeg-gyarapodás ellenőrzése mellett biztosítanunk kell az erdők minőségi változásának ellenőrzését is. Ez szükségessé teszi az erdőértékszámítás marxista alapon történő kidolgozását. Jelenleg nem rendelkezünk olyan gyakorlatilag is alkalmazható eljárással, amellyel a minőségi javulás összes tényezőit megbízhatóan figyelembe tudnánk venni, de megvan a reális lehetősége annak, hogy néhány jellemző, gyakorlatban is mérhető mutató meghatározásával olyan eljárást dolgozzunk ki, amelynek segítségével az erdőállományok értékét időszakonként, mondjuk 5 évenként a gyakorlatban felhasználható pontossággal meg lehet állapítani és így figyelemmel lehet kísérni az állományok értékváltozását is, ami lényegében a munka egyik fő célja.

Helyesnek látszik, hogy az értékgyarapodás arányában az ebben résztvevő dolgozókat az időszak végén az értékelés alkalmával, komolyabb prémiumban részesítjük. Így az egyéni érdekelttség nemcsak az éves tervek túlteljesítésére fog ösztönözni, hanem a távlati fejlesztési tervek teljesítésére és túlteljesítésére is. Ez a módszer az erdőgazdaság sokezer dolgozójának egyéni érdekelttsége révén megnyugtató módon támasztaná alá a bővített újatermelés távlati célkitűzéseit.

Az elmondottak kis részét jelentik azoknak a közgazdasági problémáknak, amelyek megoldásán jelenleg dolgozunk, de ezek azok a kérdések, amelyekben a tudomány a legközvetlenebb és leggyorsabb segítséget tudja nyújtani a gyakorlati életnek, népgazdaságunk fejlesztése, népünk életszínvonalának emelése érdekében. És ez a legfontosabb feladat.

Úgy vélem, hogy egymás problémáinak megismerése, egymás eredményeinek kicserélése és általánosítása, az általános alapelvekben történő megállapodás, közös javaslatok kidolgozása rendkívüli jelentőségű a szocialista erdészeti gazdaságtan tudományának általános fejlődése szempontjából. Ezért mégegyszer megköszönöm a Szovjetunió Tudományos Akadémiája Erdészeti Intézetének és személyesen *Vasziljev* professzornak, a szervező bizottság elnökének a konferencia összehívását, amelynek további munkájához, mind a magam, mind a magyar erdészeti szakemberek nevében sok sikert kívánok.